

*Павлишина А. А.,
аспірант
Академії адвокатури України*

СЛІДЧИЙ ОГЛЯД ЯК ЗАСІБ ЗБИРАННЯ ДОКАЗІВ У ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ НЕЗАКОННОГО НАРКОБІЗНЕСУ

Анотація. Розглядаються питання визначення невідкладних слідчих дій початкового етапу досудового розслідування злочинів у сфері наркобізнесу й тактичних особливостей проведення слідчого огляду.

Ключові слова: незаконний наркобізнес, досудове розслідування, збирання доказів, слідчі (розшукові) дії, слідчий огляд, тактика огляду.

Постановка проблеми. Функціонування системи тактико-криміналістичного забезпечення діяльності з виявлення й досудового розслідування злочинів у сфері наркобізнесу спрямоване на формування тактичної готовності співробітників правоохоронних органів до розв'язання низки організаційно-криміналістичних і тактико-криміналістичних завдань, а також на реалізацію цієї готовності в кожному конкретному випадку виявити й розслідувати злочини шляхом використання наявних у прокурора, слідчого тактичних засобів, що відповідають цим завданням. Організаційно-криміналістичне забезпечення, що структурно входить до тактичного забезпечення досудового розслідування, покликане оптимізувати структуру самої діяльності, ефективно функціонування складових елементів, їх взаємозв'язок і взаємодію. Проте організаційні аспекти такого забезпечення повинні бути узгоджені з тактичними вимогами. Розроблення та використання типових тактико-криміналістичних програм стосовно досудового розслідування окремих видів злочинів дасть змогу створити й застосувати систему послідовних логічно упорядкованих типових завдань, розв'язання яких дасть можливість найбільш ефективного отримання й вивчення потрібної слідчому інформації для прийняття відповідних процесуальних рішень за виявленим комплексом слідів злочину, об'єктів і встановлених на певний момент розслідування обставин.

У досудовому розслідуванні основними засобами, своєрідними інструментами, що використовуються слідчим, прокурором для збирання доказів, є слідчі (розшукові) і негласні слідчі (розшукові) дії, тактичні прийоми, рекомендації, комбінації, тактико-криміналістичні операції, що в сукупності складають арсенал тактико-криміналістичних засобів. У будь-якому виді людської діяльності її результат багато в чому залежить від застосованих інструментів і вмілого їх використання виконавцями трудових процедур. У діяльності з досудового розслідування результативність дій процесуальної особи залежить від знання й уміння використовувати ті тактико-криміналістичні засоби, які розроблені й запропоновані слідчим і прокурорам криміналістикою та її окремим розділом – криміналістичною тактикою. Ось чому вивчення питань тактико-криміналістичного забезпечення діяльності з досудового розслідування загалом і розслідування окремих видів злочинів зокрема має важливе значення й для криміналістики, і для практики роботи органів досудового розслідування.

У межах цього наукового напрямку криміналістичних досліджень окреме місце можна відвести слідчим і негласним слідчим (розшуковим) діям як процесуальним і як криміналістичним засобам збирання доказів.

Слідчі дії – це частина процесуальних дій, направлених на збирання й перевірку фактичних даних, що мають значення для встановлення всіх обставин злочину й правильного вирішення кримінального провадження під час досудового розслідування та в суді. Цим засобом діяльності органів досудового розслідування приділено значну увагу фахівців у галузі кримінального процесу та криміналістики. Слід визнати, що наукове опрацювання питань слідчих дій як процесуальних і тактичних засобів діяльності слідчого має свою історію й залишається в центрі уваги сучасної науки. Особливістю сучасного періоду розвитку вітчизняної школи тактико-криміналістичного забезпечення досудового розслідування є той факт, що в працях науковців детально аналізуються проблеми проведення окремих слідчих і негласних слідчих (розшукових) дій, питання процесуальної самостійності слідчого в прийнятті тактичних рішень і використанні тактичних засобів, особливості використання тактичних засобів у досудовому розслідуванні злочинів тощо. Спираючись на ґрунтовні наукові напрацювання XIX – XX століть, вітчизняні й зарубіжні криміналісти й фахівці в галузі кримінального процесу сьогодні продовжують досліджувати різні аспекти теорії й практики провадження слідчих дій. Такі наукові праці потрібні насамперед сучасній практиці кримінального провадження, оскільки належне теоретичне обґрунтування безпосередньо впливає на якість роботи органів досудового розслідування, а отже, на правильність прийнятих рішень, якість і повноту отриманих результатів проведення слідчих дій [1, с. 28–29].

Процесуальні й криміналістичні проблеми підготовки, проведення слідчих дій і використання їх результатів у доказуванні були предметом наукових досліджень на рівні докторських і кандидатських дисертацій. Ці питання досліджували Л.І. Аркуша, М.В. Багрій, Т.М. Балицький, В.І. Галаган, О.В. Капліна, В.А. Колесник, Л.М. Лобойко, Є.Д. Лук'янчиков, В.В. Назаров, В.Т. Нор, М.А. Погорецький, Д.Б. Сергєєва, С.М. Стахівський, В.В. Тищенко, Л.Д. Удалова, К.О. Чаплинський, С.С. Чернявський, Ю.М. Черноус, В.Ю. Шепітько та багато інших учених.

Так, у докторській дисертації С.М. Стахівського висвітлюється поняття слідчих дій як основних засобів збирання доказів, визначається правова природа, процесуальний порядок проведення, аналізуються проблеми допиту з позицій криміналістики, кримінального процесу та судової психології, досліджуються питання проведення обшуку, виїмки, упізнання, відтворення обстановки й обставин події та ін. [2]. У докторській дисертації Є.Д. Лук'янчикова розглядаються слідчі дії, що мають пізнавальні можливості, за допомогою яких виявляють джерела інформації й отримують інформацію (огляд, обшук, допит), що забезпечує успішну реалізацію дій першої групи

(ексгумація, відібрання зразків для експертного дослідження) та ін. [3]. Л.Д. Удалова в докторській дисертації встановлює тактичне й доказове значення вербальної інформації та пропонує практичні рекомендації з її використання в ході проведення окремих слідчих дій, а тактико-комунікативній діяльності слідчого в процесі проведення слідчих дій присвячено окремий підрозділ дисертації [4]. Цілеспрямоване дослідження криміналістичних аспектів щодо поняття, сутності, напрямів розвитку й удосконалення слідчих дій здійснено в кандидатській дисертації Ю.М. Черноус [5]. Слідчі дії як процесуальні засоби діяльності слідчого, що використовуються ним у доказуванні, досліджені в докторській дисертації В.М. Тертишником [6]. Важливі процесуальні й криміналістичні питання проведення слідчих (розшукових) дій за чинним Кримінально-процесуальним кодексом України (далі – КПК України) розкриті в кандидатських дисертаціях Ю.В. Колесника та С.Ю. Карпушина [1; 7]. Проте різноплановість цієї наукової проблеми не дає нам підстав стверджувати, що всі проблеми використання слідчих (розшукових) дій як процесуальних і тактичних засобів роботи слідчого, прокурора вирішені. Окрема увага, на наш погляд, має бути приділена питанням проведення слідчих і негласних слідчих (розшукових) дій за конкретними видами кримінальних проваджень про злочини різних категорій. Такими, наприклад, є злочини у сфері наркобізнесу, досудове розслідування яких потребує окремих криміналістичних підходів до підготовки й проведення конкретних слідчих (розшукових) дій. Певні особливості має й тактика проведення огляду як одного із засобів збирання доказів.

Метою статті є визначення переліку слідчих (розшукових) дій, проведення яких є характерним для початкового етапу досудового розслідування за кримінальними провадженнями про незаконний наркобізнес, і розкриття особливостей тактики проведення слідчого огляду.

Виклад основного матеріалу дослідження. Доказування під час розслідування злочинів у сфері наркобізнесу передбачає проведення комплексу слідчих (розшукових) дій, інших процесуальних дій органів досудового розслідування, організаційних заходів. Визначення такого комплексу залежить від слідчої ситуації й обраного напрямку досудового розслідування. Нині залишаються недостатньо дослідженими особливості проведення слідчих і негласних слідчих (розшукових) дій, що спрямовані на доказування під час досудового розслідування злочинів зазначеної категорії, не визначені їх найбільш доцільні комплекси й тактичні операції. Тому ця проблематика потребує свого дослідження з урахуванням криміналістичних особливостей певної категорії злочину.

У формуванні доказів і забезпеченні доказування під час досудового розслідування злочинів у сфері наркобізнесу важливе значення має початковий етап розслідування кримінального провадження, коли закладаються основи формування доказової бази. На це вказують як науковці, котрі досліджують окремі види злочинів, пов'язаних із незаконним обігом наркотичних речовин, так і практики. Наприклад, автори одного з вітчизняних підручників із криміналістики до невідкладних слідчих дій початкового етапу розслідування контрабанди, предметом якої часто стають наркотичні речовини, відносять огляд місця події та предметів контрабанди, обшук і накладення арешту на майно підозрюваного, призначення судових експертиз, допит свідків [8, с. 448–449]. Вітчизняний криміналіст В.М. Шевчук указує на те, що під час розслідування цієї категорії злочинів першочерговими слідчими діями мають бути такі: слідчий огляд, до-

пит підозрюваного й свідків, обшук, освідування, призначення судових експертиз [9, с. 163–212]. Окремі науковці вважають, що під час початкового етапу розслідування злочинів, пов'язаних із незаконним обігом наркотиків, має бути проведений огляд місця події, затримання підозрюваного з речовим доказом і його особистий обшук, освідування, обшук приміщень, допит свідків і підозрюваного, мають бути призначені експертизи [10, с. 393–398]. І.В. Гора, А.В. Іщенко та В.А. Колесник, розглядаючи питання особливостей розслідування незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, вважають невідкладними для проведення на початковому етапі досудового розслідування огляд місця події, огляд ділянок незаконних посівів і вирощування наркотиковмісних рослин, затримання підозрюваних із речовим доказом, особистий обшук і освідування особи підозрюваного, обшук приміщень, транспортних засобів, призначення судових експертиз [11, с. 220–222]. Наші білоруські колеги вважають, що невідкладними слідчими діями під час початкового етапу розслідування незаконного наркобізнесу мають бути затримання підозрюваного, огляд місця події, обшук приміщень і особи підозрюваного, допит підозрюваного й свідків, призначення експертизи для встановлення виду наркотичного засобу [12, с. 494–509]. О.В. Одерій і В.М. Лисенко, говорячи про особливості початку досудового розслідування за виявленими фактами незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, указують на те, що для кримінальних проваджень цієї категорії характерним є проведення на початку досудового розслідування огляду місця затримання підозрюваних і виявлених разом із ними речей, виготовлення, зберігання, збуту наркотиків і місць їх незаконного вживання, огляду ділянок вирощування наркотиковмісних культур, транспортних засобів, поштових відправлень із наркотичними речовинами, допит підозрюваних із числа затриманих та інших осіб, допит свідків, обшук і проведення експертиз [13, с. 51–93].

В окремих джерелах пропонуються переліки слідчих (розшукових) дій відносно початкового етапу досудового розслідування незаконного обігу наркотичних засобів, значна частина яких має значення й вважається актуальною для розслідування будь-якого зі злочинів у сфері наркобізнесу. Такі процесуальні й інші заходи пропонуються стосовно двох типових слідчих ситуацій: 1) факт незаконного обігу наркотичних засобів виявлено, підозрюваного затримано з речовими доказами «на гарячому» або відразу після вчинення злочину; 2) факт незаконного обігу наркотичних засобів виявлено, але конкретна особа, що підозрюється у вчиненні злочину, не встановлена. У першій ситуації характерним є проведення таких невідкладних слідчих (розшукових) дій: обшук особи, затримання підозрюваного; огляд місця затримання з метою з'ясування обстановки події, виявлення слідів злочину й речових доказів; огляд приміщень, де зберігалися наркотики, сировина для їх виготовлення; огляд вилучених наркотиків, пристроїв для їх уживання, одягу підозрюваного та ін.; огляд упакування наркотичних засобів або психотропних речовин для виявлення на ньому слідів рук; слідчий огляд предметів, що стосуються злочину; медичне освідування підозрюваного на предмет установлення слідів ін'єкцій та інших зовнішніх ознак уживання ним наркотиків; призначення судових експертиз; обшук із метою вилучення наркотичних засобів, психотропних речовин та інших предметів зі слідами злочину; допит підозрюваного; допити свідків. У другій ситуації алгоритм дій слідчого може бути таким: огляд місця події; допит свідків-очевидців; застосування службово-розшу-

кового собаки для пошуку предметів чи слідів під час огляду й одорологічної вибірки; обшук за місцем проживання й роботи підозрюваних або в будь-якому іншому місці можливого зберігання; призначення за результатами огляду судових експертиз та ін. [14, с. 489–490].

Отже, практично всі науковці й практики відносять огляд до необхідної слідчої (розшукової) дії, яка обов'язково проводиться вже на початковому етапі досудового розслідування. Це може бути огляд місця події, огляд предметів і речей, вилучених у підозрюваного, огляд приміщень чи ділянок місцевості, огляд вилучених або виявлених під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій наркотичних речовин, огляд засобів незаконного переміщення наркотичних речовин, освідчування особи як окремих і специфічний вид слідчого огляду. До того ж чинним законодавством передбачено, що лише огляд місця події в невідкладних випадках може бути проведений до внесення слідчим відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Усі огляди, як і будь-які інші слідчі (розшукові) дії, повинні проводитися із суворим дотриманням вимог КПК України. Водночас слідчий, прокурор повинні враховувати те, що кожен із таких оглядів має свої завдання й свої криміналістичні особливості підготовки, проведення, фіксації та використання отриманих результатів у доказуванні. Так, слідчому варто враховувати, що під час проведення такого виду огляду, як огляд місця події у провадженнях про незаконний наркобізнес, злочинці можуть здійснювати спроби втручання в роботу слідчого, спостерігати за діями слідчої групи й намагатися дізнатися про факти виявлення й вилучення слідів, речових доказів чи інших об'єктів, установлення слідчим очевидців події – імовірних свідків. Це може стати причиною витоку інформації щодо змісту встановлених правоохоронними органами відомостей про злочин і його винуватців, характеру висунутих слідчих версій, напрямів досудового розслідування, планування слідчим найближчих слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних або оперативних заходів. У певних випадках зацікавлені особи перебувають поблизу місця злочину з надією на те, що їх можуть запросити до участі в огляді як понятих, і це також треба враховувати під час підготовки й проведення огляду. Тому цілком слушно вважаємо пропозицію В.Б. Школьного фіксувати з використанням фотозйомки або відеозапису факти перебування навколо місця проведення огляду сторонніх осіб, які можуть бути спостерігачами – членами злочинного угруповання [15, с. 13] або особами, що не причетні до такої діяльності, але діють за їх указівкою. Перегляд матеріалів такої фіксації дасть у руки слідчого, прокурора важливу інформацію, яка може знадобитися для пошуку співучасників злочину.

Окремі вчені до методів і тактичних прийомів слідчого огляду відносять правильне визначення меж огляду, вибір послідовності огляду, установлення способів дослідження обстановки й окремих її елементів [8]. Тут варто погодитися із думкою В.Ю. Шепітька стосовно того, що такі методи означають тільки послідовність пересування (або переміщення) під час огляду, відображають його організаційний порядок, а не пізнавальну сутність, і не є тими оптимальними засобами виявлення доказової інформації, функції яких мають виконувати тактичні прийоми та їх системи. Недоліком розглянутих методів є обмеженість їх спрямованості; вони показують, в якому напрямку потрібно пересуватися під час огляду, але не регламентують, як саме, якими способами його провадити й одержувати необхідну інформацію [16, с. 202].

Окрему увагу варто приділяти особливостям проведення огляду наркотичних засобів, які можуть бути предметами злочину й виступати речовими доказами в кримінальному провадженні та становити об'єкти експертних досліджень, за результатами яких формується важливе джерело доказів – висновок судового експерта. Важливими для доказування є виявлення, фіксація, попереднє дослідження та вилучення наркотичних засобів, психотропних речовин та обладнання для їх виготовлення, виробництва, переробки під час огляду місця події чи обшуку особи або приміщень. Зокрема, під час огляду наркотичних засобів установлюються й заносяться до протоколу якісні й кількісні характеристики наркотичної речовини, а також пакувальний матеріал, спосіб упакування, схованки чи інші спеціально обладнані місця й схованки для прихованого перевезення, пересилання територією України або через митний кордон.

Для виявлення, фіксації й попереднього дослідження наркотичних засобів, психотропних речовин чи їх аналогів важливе значення має своєчасне й правильне застосування відповідних науково-технічних засобів, використання яких значно підвищує не лише результативність проведення слідчих (розшукових) дій, а й доказову значущість отриманих результатів. Спеціалістами розробляються й запроваджуються в практику технічні системи виявлення наркотиків у позалабораторних умовах, які призначені для розв'язання конкретних завдань, що вимагають високої продуктивності та швидкості отримання результатів. Ці науково-технічні засоби зазвичай призначені для виявлення обмеженого переліку речовин, проте саме такі речовини найчастіше бувають предметами незаконного обігу: героїн, кокаїн, марихуана, метадон, амфетаміни, ЛСД та інші препарати. Достатня кількість розроблених методів дослідження наркотиків дає змогу спеціалістам обрати найбільш правильний підхід для розв'язання завдань, які ставлять перед ними органи досудового розслідування [17, с. 25].

Важливе значення для доказування в кримінальних провадженнях про злочини у сфері наркобізнесу має освідчування осіб, підозрюваних у причетності до вчинення таких злочинів. Освідчування – це невідкладна слідча дія, оскільки зволікання з її проведенням може призвести до втрати доказової інформації внаслідок дій особи, яка підлягає освідчуванню, спрямованих на знищення слідів злочину, а іноді й особливих прикмет. Під час затримання перевізника чи реалізатора наркотичних засобів важливим є встановлення обставин, пов'язаних зі вживанням цією особою наркотиків, особливо коли особа робить заяву про те, що перевозила чи мала при собі наркотики виключно для власних потреб. У цьому сенсі доцільним є проведення освідчування з метою виявлення ознак уживання наркотичних засобів. Під час проведення освідчування встановлюється: 1) чи є на затриманому, його одязі сліди злочину: частки наркотичних засобів, лікарських препаратів, що містять наркотики; речі й предмети, що зберегли їх залишки; шприци, викривальні записи тощо; 2) чи є в цієї особи ознаки вживання наркотиків, психотропних речовин: сліди ін'єкцій у вигляді дрібних крапок, а також виразки чи нариви на кінцівках, передпліччях, плечах, між пальцями рук, ознаки наркотичного сп'яніння [14, с. 498]. Унаслідок специфічних особливостей наркотичних речовин під час освідчування доцільно використовувати допомогу спеціаліста, який може застосувати засоби експрес-контролю наркотиків. Результати застосування технічних засобів контролю вносяться до протоколу освідчування, що має важливе значення для прийняття рішення про призначення в подальшому судово-медичних чи інших експертиз.

Висновки. Сторони обвинувачення надане право збирати докази шляхом проведення слідчих і негласних слідчих (розшукових) дій, тому такі дії є важливими засобами діяльності слідчого, прокурора. Застосування таких засобів, окрім суворого дотримання кримінальних процесуальних вимог, потребує виважених тактико-криміналістичних підходів. Тому слідчі (розшукові) дії стають предметом дослідження фахівців у галузі кримінального процесу та криміналістики. Під час досудового розслідування злочинів у сфері наркобізнесу огляд є тим засобом збирання доказів, використання якого має місце на початковому етапі розслідування будь-якого зі злочинів, що входять до цієї категорії кримінальних правопорушень. Слідчий огляд, а надто такий його вид, як огляд місця події, треба відносити до невідкладних слідчих (розшукових) дій, невідкладність яких визначається не процесуальними вимогами, а слідчою ситуацією. Кожний із видів слідчого огляду має певні тактичні особливості, знання й урахування яких впливає на результативність процесуальної дії. Загальною потребою й навіть тактичною вимогою до проведення огляду в кримінальних провадженнях про незаконний наркобізнес є використання допомоги спеціаліста й уміле застосування науково-технічних засобів із метою виявлення ознак і властивостей специфічного предмета злочину – наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів і слідів їх впливу на особу. Питання тактики окремих слідчих дій у провадженнях конкретних категорій злочинів є перспективними для наукових досліджень.

Література:

- Колесник Ю.В. Слідчі та негласні слідчі (розшукові) дії як криміналістичні засоби діяльності слідчого в досудовому розслідуванні : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / Ю.В. Колесник. – Київ, 2016. – 244 с.
- Стахівський С.М. Кримінально-процесуальні засоби доказування : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.09 / С.М. Стахівський. – К., 2005. – 30 с.
- Лук'янчиков Є.Д. Інформаційне забезпечення розслідування злочинів (правові і тактико-криміналістичні аспекти) : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.09 / Є.Д. Лук'янчиков. – К., 2005. – 36 с.
- Удалова Л.Д. Теоретичні засади отримання вербальної інформації у кримінальному процесі України : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.09 / Л.Д. Удалова. – К., 2006. – 29 с.
- Чорноус Ю.М. Слідчі дії: поняття, сутність, напрями розвитку та вдосконалення : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / Ю.М. Чорноус. – К., 2005. – 245 с.
- Тертишник В.М. Проблеми теорії та практики доказування на досудових стадіях сучасного кримінального процесу : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.09 / В.М. Тертишник. – К., 1995. – 31 с.
- Карпушин С.Ю. Проведення слідчих (розшукових) дій : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / С.Ю. Карпушин. – Київ, 2016. – 20 с.
- Варфоломеева Т.В. Криміналістика. Академічний курс : [підручник] / Т.В. Варфоломеева, В.Г. Гончаренко, В.І. Бояров та ін. – Київ : Юрінком Інтер, 2011. – 504 с.
- Шевчук В.М. Методика розслідування контрабанди: проблеми теорії та практики : [монографія] / В.М. Шевчук. – Х. : Гриф, 2003. – 280 с.,
- Криміналістика : [учебник] / под. ред. А.Г. Филиппова. – М. : Высшее образование, 2007. – 441 с.
- Гора І.В. Криміналістика : [навч. посібник] / І.В. Гора А.В. Іщенко, В.А. Колесник. – Київ : Вид. Паливода А.В., 2007. – 236 с.
- Порубов Н.И. Криміналістика : [учеб. пособие] / Н.И. Порубов, Г.И. Грамович, А.Н. Порубов. – Минск : Выш. шк., 2007. – 575 с.
- Одерій О.В. Розслідування злочинів щодо незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів / О.В. Одерій, В.М. Лисенко. – Харків : Золоті сторінки, 2004. – 164 с.
- Панов М.І. Настільна книга слідчого : наук.-практ. видання для слідчих і дізнавачів / М.І. Панов, В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова та ін. – Київ : Вид. Дім «Ін Юре», 2007. – 728 с.
- Школьний В.Б. Тактика викриття організатора злочинного угруповання : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / В.Б. Школьний. – К., 2009. – 18 с.
- Шепітько В.Ю. Криміналістична тактика (системно-структурний аналіз) : [монографія] / В.Ю.Шепітько. – Харків : Харків юридичний, 2007. – 432 с.
- Симонов Е.А. Технические средства обнаружения наркотиков / Е.А. Симонов, В.И. Сорокин // Специальная техника. – № 1, 2003. – С. 24–29.

Павлишина А. А. Следственный осмотр как средство собирания доказательств в досудебном расследовании незаконного наркобизнеса

Аннотация. Рассматриваются вопросы определения неотложных следственных действий начального этапа досудебного расследования преступлений в сфере наркобизнеса и тактических особенностей производства следственного осмотра.

Ключевые слова: незаконный наркобизнес, досудебное расследование, собирание доказательств, следственные (розсыльные) действия, следственный осмотр, тактика осмотра.

Pavlyshyna A. Investigation examination as a mean of collecting of proofs is in pre-trial investigation of the illegal drug dealing

Summary. The questions of determination of urgent consequence actions of the initial stage of pre-trial investigation of crimes are examined in the field of the drug dealing and tactical features of holding an investigation review.

Key words: illegal drug dealing, pre-trial investigation, collecting of proofs, consequence (search) actions, investigation examination, tactic of examination.